

Nr 8.

Av herr Spångberg m. fl., *angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.*

En av följderna av den alltjämt pågående rationaliseringen och utpressningen av kroppsarbetarnas arbetskraft är en stegring i antalet inträffade olycksfall. Denna stegring belyses bl. a. av Riksförsäkringsanstaltens senaste verksamhetsberättelse, av vilken framgår, att under 1928 ha till anstalten inkommit anmälningar om 44,477 olycksfall i arbete, som drabbat i anstalten försäkrade arbetare, och 39,461 olycksfall, som drabbat i ömsesidiga bolag försäkrade arbetare, eller tillsammans 83,938 olycksfall, det högsta antal som någonsin förekommit.

Till jämförelse nämnes att år 1927 inkommo till anstalten anmälningar om 39,131 olycksfall, som träffat i anstalten försäkrade arbetare, och 38,659 olycksfall, som drabbat i ömsesidiga bolag försäkrade arbetare, eller tillsammans 77,790 olycksfall.

De lägsta inkomsttagarna, som genom olycksfallen för någon längre tid bliva berövade arbetsmöjligheterna, komma ofta i en förtvivlad ställning, då det icke ges någon möjlighet att livnära sig på de lägre belopp, varmed sjukpenningen nu utgår. En sjukpenning av 1 à 2 kr. pr dag för en person måste betraktas mera som en gest än som en hjälp avsedd att livnära sig på.

Vid de ändringar, som olycksfallsförsäkringslagen erhållit vid 1926 och 1928 års riksdagar, ha inga förbättringar vidtagits för de lägst avlönade inkomsttagarna, som drabbas av olycksfall. Tvärtom kommo vid den ändring som lagen erhöll 1926 vissa grupper av de lägre inkomsttagarna i en ännu sämre ställning än förut. Före 1926 års beslut gällde beträffande sjukpenningens storlek, att vid förlusten av arbetsförmågan ett belopp motsvarande två tredjedelar av den skadades arbetsförtjänst skulle utgå. Enligt de då beslutade ändringarna skall sjukpenning utgå med en krona om dagen om den skadades årsinkomst ej uppgår till 675 kronor; om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 675 kronor men ej till 945 kronor, med en krona och 50 öre o. s. v. efter ett intervallsystem med löneklasser på 270 kronor. Vid en jämförelse med förut gällande bestämmelser och de senast antagna, finner man, att en inkomsttagare av exempelvis 674 kronor per år förut kom i åtnjutande av c:a en krona 25 öre per dag, nu endast en krona. En inkomsttagare av 944 kronor per år erhöll förut c:a en krona 70 öre men erhåller nu en krona 50 öre o. s. v. Dessa grupper ha alltså erhållit en minskning av upp till 20 %, vilket måste betecknas såsom någonting oerhört, särskilt då man tager hänsyn till, att denna minskning går

ut över just dem, som mest äro i behov av hjälp. En förbättring härutinnan är nödvändig och skulle kunna uppnås, om den ändringen företoges i intervallindelningen, att intervallen ändrades från nu gällande 270 kronor till 135 kronor med en sjukpenningsintervall av 25 öre samt att minimigränsen för sjukpenning höjdes. Minimigränsen för sjukpenning bör därvid höjas från nuvarande en krona till minst tre kronor per dag. Vi utgå härvid från den uppfattningen, att olycksfallsförsäkringen bör avse att lämna ett stöd åt den som drabbas av olycksfall samt att ju lägre lön en inkomsttagare har ju mindre inkomstminskning kan han tåla vid vid inträffad arbetsoförmåga.

Dessa motiv för sjukpenningens höjande gälla även vid inträffad invaliditet. Det minimibelopp av 300 kr. per år eller 82 öre per dag som nu utgår vid 100 % invaliditet ger under inga förhållanden några som helst möjligheter till ens den mest nödtorftiga existens. Livräntetagaren blir under sådana förhållanden beroende av den hjälp han kan erhålla på annat håll, vilket, även med vetskap om den cyniska ställning riksdagens majoritet vid olika tillfällen intagit till denna fråga, icke kan sägas stå i överensstämmelse med den karaktär som bör ligga till grund för denna lag. Minimibeloppet vid inträffad invaliditet bör därför höjas till 900 kr. per år.

Senast vid 1928 års riksdag fördes denna fråga fram genom en motion av kommunistiska gruppen. I denna motion föreslogs att hel sjukpenning skulle utgå med följande belopp:

Om den årliga arbetsförtjänsten ej uppgår till 1.620 kronor, med tre kronor,
om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1.620 kronor men ej till 1.755 kronor, med tre kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1.755 kronor men ej till 1.890 kronor, med tre kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 1.890 kronor men ej till 2.025 kronor, med tre kronor 75 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.025 kronor men ej till 2.160 kronor, med fyra kronor,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.160 kronor men ej till 2.295 kronor, med fyra kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.295 kronor men ej till 2.430 kronor, med fyra kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.430 kronor men ej till 2.565 kronor, med fyra kronor 75 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.565 kronor men ej till 2.700 kronor, med fem kronor,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.700 kronor men ej till 2.835 kronor, med fem kronor 25 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.835 kronor men ej till 2.970 kronor, med fem kronor 50 öre,

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 2.970 kronor men ej till 3.105 kronor, med fem kronor 75 öre samt

om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till eller överstiger 3.105 kronor, med sex kronor.

Vidare föreslogs att livränta vid inträffad arbetsoförmåga (100-procentig invaliditet) skulle utgå med ett minimibelopp av 900 kronor per år.

Motionen avstyrktes av andra lagutskottets majoritet. Vid utskottets utlåtande hade fogats en reservation, vari påyrkades utredning av frågan. I reservationen göres följande erkännande av det berättigade i vårt krav: "Utskottet måste medgiva att dessa påståenden äro riktiga och att de utgående ersättningarna i många fall äro så små, att de icke ens räcka till en nödortfölig existens, varför goda skäl torde kunna anföras för någon höjning av beloppen av såväl sjukpenningen som livräntan, särskilt vad det gäller de lägre inkomsttagarna."

Motionen avslogs i kamrarna. Emellertid har frågan alltjämt samma aktualitet, varför vi på nytt framföra den till riksdagens prövning.

Vi hemställa därför,

att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen hemställa om skyndsamt utredning och förslag till ändring av lagen om försäkring av olycksfall i arbetet i enlighet med de riktlinjer som ovan angivits.

Stockholm den 13 januari 1930.

Aug. Spångberg.

Oscar Öhman.

Viktor Herou.

Nils Flyg.

Edoff Andersson.

K. Kålbom.

Verner Karlsson.

J. P. Dahlén.
